

OMANLAINEN

YHTEISÖTAITEELLISEN PROJEKTIN PROSESSIN
SÄHKÖISEN JULKAISUN TAITTO JA
KUVATAIDENÄYTTELYN VISUAALINEN ILME

OPINNÄYTETYÖ
AMK KEVÄT 2017
HANNA AZEVEDO

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU MUOTOILUINSTITUUTTI
VIESTINNÄN KOULUTUSOHJELMA, GRAAFINEN SUUNNITTELU

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön aihe on sähköisen julkaisun taitto, kuvataidenäyttelyn visuaalinen ilme ja näyttelyyn liittyvien painotuotteiden taitto. Julkaisu kuvaa yhteisötaiteellisen prosessin Erilaisen omanlainen, taiteellisen teeman käsittelyn ja työn etenemisen valmiiksi kokonaiseksi näyttelyksi Art Kaarisiltaan Sanomatalossa 14.6.-3.7.2016.

Opinnäytetyölläni pyrin vastaamaan kysymyksiin miten julkaisun graafisella suunnittelulla ja näyttelyn visuaalisella ilmeellä tuodaan esiin yhteisötaiteellinen prosessi. Käytän julkaisussa seuraavia graafisia elementtejä: logo, sarjakuva, valokuva ja taitto. Pohdin työssäni miten käyttämäni graafiset elementit tukevat julkaisun sisältöä, ja miten graafinen suunnittelu yhdistää koko projektin - sen kuvataidenäyttelyn visuaalisen ilmeen ja julkaisun taiton keskenään.

Projektin aikana päätin, että julkaisusta tulee paperisen sijaan sähköinen ja siksi lisäsin työskentelyn aikana tutkimuskysymyksiä liittyen sähköiseen julkaisemiseen. Käsittelen opinnäytetyössäni sähköisen julkaisun mahdollisuuksia ja pohdin mitä asioita tulee ottaa huomioon sähköisessä julkaisemisessa. Opinnäytetyön toimeksiantaja on Kisälli - työpaja kehitysvammaisille.

Avainsanat:

graafinen suunnittelu, visuaalinen ilme, sähköinen julkaisu, taitto, sarjakuva

ABSTRACT

The subject of my thesis is 'The layout and design of the exhibition brochure, artwork presentation, and digital publication for a community art project.'

The community art exhibition was displayed in Sanomatalo, Helsinki from the 14th of June to the 3rd of July 2016. The digital publication represents this community art process and the artistic methods used.

The main objective of the thesis was to answer the following questions: How can graphic design best be used to display this community art project in a digital format? What graphic design options can be applied to present the development of the complete exhibition, including the visual appearance of the highlights as well as the process itself?

A variety graphic elements were used in the digital publication: logo design, cartoons, photography and graphic layout. In the written part I describe the essential phases of my design process. During the project, I decided to use a digital format in place of a paper publication. To support this change in the thesis work, I added questions related to digital publishing and presented comparisons between both formats.

Keywords:

graphic design, visual identity, digital publishing, layout design, comics

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	4	SARJAKUVA JA VALOKUVAUS	18
1.2 Kisällin taustaa	5	5.1 Sarjakuva	19
2.2 Yhteisötaiteellisen työn taustaa	5	5.2 Prosessin valokuvaus	22
TAVOITTEET	6	5.3 Teosten valokuvaus	23
2.1 Julkaisun yleiset tavoitteet	7	PAINOTUOTTEET	24
2.2 Tavoitteet julkaisun kohderyhmälle	7	LOPUKSI	27
2.3 Henkilökohtaiset tavoitteeni ja haasteet	7	7.1 Työprosessin ja valmiin työn arviointi	28
2.4 Opinnäytetyön tavoitteet	7	LÄHTEET	30
SÄHKÖINEN JULKAISU	8		
3.1 Interaktiivisuus	9		
3.2 Tiedostomuoto	10		
3.3 Lukeminen	10		
JULKAISUN VISUAALINEN ILME	12		
4.1 Värimaailma	14		
4.2 Logo	15		
4.3 Julkaisun sisällön jäsentäminen	17		
4.4 Julkaisun taittosuunnitelma	17		
4.5 Sähköisen julkaisun typografia	17		

1

JOHDANTO

Opinnäytetyön aihe on sähköisen julkaisun taitto, kuvataidenäyttelyn visuaalinen ilme ja näyttelyyn liittyvien painotuotteiden taitto. Julkaisu kuvaa yhteisötaiteellisen prosessin Erilaisen omanlainen, taiteellisen teeman käsittelyn ja työn etenemisen valmiiksi kokonaiseksi näyttelyksi Art Kaarisiltaan Sanomatalossa 14.6.-3.7.2016. Yhteisötaiteellisen projektin visuaalinen ilme toistuu julkaisussa ja kuvataidenäyttelyssä. Opinnäytetyön toimeksiantaja on Kisälli - työpaja kehitysvammaisille.

Opinnäytetyölläni pyrin vastaamaan kysymyksiin miten julkaisun graafiselle suunnittelulle ja näyttelyn visuaalisella ilmeellä tuodaan esiin yhteisötaiteellinen prosessi. Mitkä graafiset elementit: logo, sarjakuva, valokuva ja taitto tukevat julkaisun sisältöä? Miten graafinen suunnittelu yhdistää koko projektin, sen visuaalisen ilmeen ja taiton keskenään?

Projektin aikana päätin, että julkaisusta tulee paperisen sijaan sähköinen ja siksi lisäksi työskentelyn aikana tutkimuskysymyksiä liittyen sähköiseen julkaisemiseen. Aloitin julkaisun taittamisen ensin paperiseksi ja siksi valitsin julkaisulleni näköislehteä muistuttavan sähköisen julkaisun responsiivisen julkaisun sijaan. Pyrin vastaamaan kysymyksiin: Miksi valitsin sähköisen julkaisun paperisen sijaan? Miten otin sähköisen julkaisun mahdollisuudet huomioon omassa julkaisussani, ja mitä asioita tulee ottaa huomioon, kun julkaisu esitetään sähköisessä muodossa?

1.2 Kisällin taustaa

Kisälli on kädentaitojen työpaja kehitysvammaisille. Vihdissä se tekee tiivistä yhteistyötä kuvataiteilijoiden ja ammattisuunnittelijoiden kanssa siten, että ammattilainen suunnittelee tuotteen, jonka Kisällin kehitysvammaiset toteuttavat työpajassaan. Kisälli on tehnyt yhteistyötä usean ammattilaisen kanssa toteuttaen ryijyjä, serigrafiaa, kankaanpainantaa, kirjontaa ja mattoja. Työt ovat olleet esillä gallerioissa. Ensimmäistä kertaa Kisälli on nyt lähtenyt mukaan yhteisötaiteelliseen prosessiin valmistamaan teosta käsityön menetelmillä yhteisötaiteilijan kanssa.

Kisällin kehitysvammaisten käsityöpajassa päämäärään pyrkiminen on yhtä tärkeää kuin sen saavuttaminen - itse teosten tekeminen, yhteisötaiteellisen prosessiin osallistuminen tai yhteisötaiteellisen teeman käsittely on yhtä merkityksellistä kuin valmiit teokset. Tekeminen ei koskaan ole helppoa. Tätä projektia varten Kisällin työpajalaiset ovat opetelleet uusia taitoja ja harjoitelleet monia työvaiheita. Tämä vaatii aikaa ja kärsivällisyyttä, mutta samalla taidot karttuvat.

Uuden oppimista on kannustanut se, että työtä tehdään yhdessä yhteisötaiteelliseen teeman mukaisesti. Jokaisella Kisälliläisellä on oma tehtävänsä, joka osaltaan vie kohti yhteistä päämäärää. Kun teokset ovat valmiita ja päämäärä saavutettu, on aika iloita jokaisen omasta kyvykkyydestä ja yhteisestä ammattimaisesta onnistumisesta.

2.2 Yhteisötaiteellisen työn taustaa

Olen itse toiminut myös yhteisötaiteilijan asemassa tässä projektissa. Yhteisötaiteellisen työn taustalla on "Erilaisen omanlainen" -sarjakuva, joka käsittelee Suomeen muuttamista maahanmuuttajan näkökulmasta. Tarina seuraa afro-brasilialaisen Baianan kamppailua Suomessa suvaitsevaisuuden ja erilaisuuden kanssa. Erilaisuuden teemaa työstettiin kehitysvammaisten kanssa avaamalla sarjakuvahahmojen kuvitteellisia taustoja ja kulttuurisidonnaisia tapoja. Peilaamalla sarjakuvahahmojen erilaisuutta itseensä kehitysvammaiset löysivät itsestään ja toisistaan samanlaisia piirteitä. Tämä prosessi auttoi heitä luomaan merkityksiä taiteellisesti työstettävälle hahmoille ja edesauttoi omaa tutustumisprosessiani vuorovaikutuksen tukena. Vuodesta 2014 alkanut yhteisötaiteellinen yhteistyö Vihdin kehitysvammaisten kanssa on ollut meille molemmille osapuolille opettavaista, antoisaa ja vuorovaikutukseen taiteen äärellä painottuvaa. On ollut todella hienoa saada kehitysvammaiset yhteisötaiteen, sarjakuvan ja erilaisuus -teeman äärelle sarjakuvan ja tekstiilityön muodossa.

2

TAVOITTEET

2.1 Julkaisun yleiset tavoitteet

Julkaisun taitto ja visuaalinen ilme jäsentävät lukijalle millaisesta prosessista on kyse, miten yhteisötaiteellisen työn teemaa on käsitelty ja miltä lopputulokset näyttävät. Julkaisun lukijat ovat alan ammattilaisia, joille halutaan välittää tietoa taiteellisen yhteistyön merkityksestä kehitysvammaisten elämässä. Julkaisu on tarkoitettu artisaanialan koululaitoksiin, taidekasvatuksen alan ammattilaisille ja oppilaitoksiin, kehitysvammaisten parissa toimiville järjestöille ja yhdistyksiin sekä yhteisötaiteen ammattilaisille ja rahoitajille. Julkaisu on esimerkki yhteisötaiteen moninaisuudesta, kehitysvammaisten työskentelyn mahdollisuuksista ja se jää näkyväksi dokumentiksi projektissa mukana olleille Kisälliläisille.

Tärkeä tavoite koko prosessia ajatellen on, että kuka tahansa voi milloin tahansa tutustua prosessiin internetissä ja voin itse yhteisötaiteilijan ominaisuudessa esitellä projektia tai linkittää sen helposti esimerkiksi sähköpostin liitteenä eteenpäin. Koska projektilla on Facebook-sivu ja oma hashtag ajattelin, että on luontevaa julkaista julkaisu internetissä. Huomaamattani tai sen enempiä suunnittelemtani olin luonut projektille internetiin omat lonkerot, jotka julkaisu kokosi yhteen saman sähköisen julkaisun alle.

2.2 Tavoitteet julkaisun kohderyhmälle

Kehitysvammaisille tarjotaan artisaanialan tutkintoja ja kuvataiteellista koulutusta. Yhteisötaide on hieno tapa osallistaa kehitysvammaiset taiteellisesti ammattitasoiseen projektiin, yhteisen teeman käsittelyyn sekä teosten tekemiseen. Projektin tavoitteiden ja ammatillisten päämäärien saavuttaminen ei ole mahdollista ilman tietoisesti ammattimaisesti rakennettua vuorovaikutusta. Yhteisötaiteellinen työskentely ei onnistuisi ilman yhteisötaiteilijan ja kehitysvammaisten välille syntyvää luottamusta ja toisiaan kunnioittavien aikuisten kohtaamista, mikä on koko projektin

kantava voima. Erilaisuuden omanlainen -työprosessia esittelevä julkaisu on uusia ovia avaava esimerkki alan ammattilaisille ja oppilaitoksille.

2.3 Henkilökohtaiset tavoitteeni ja haasteet

Tavoitteeni on kehittää taitojani taittamisessa. Taitto on graafisen suunnittelun osa-alue, jota voisin tehdä tulevaisuudessa freelancerina oman opetustyöni rinnalla mikäli en siirtyisi kokonaan graafiselle alalle. Haluan valita opinnäytetyöksi sellaisen aiheen, jossa minulla on vielä opittavaa ja tarpeeksi haasteita. Lisäksi pidän tärkeänä, että joudun perustelemaan ja pohtimaan taittotyön vaiheita prosessinomaisesti. Koen haastavana sen, että käyttämällä graafisia elementtejä voin saada aikaiseksi yhtä aikaa helppolukuisen sekä visuaalisesti miellyttävän julkaisun.

Kuvataidenäyttelyn visuaalisen ilmeen suunnittelu tukee julkaisun taittoa ja monipuolistaa opinnäytetyötäni porfoliona. Opinnäytetyöstä tulee tällöin laajempi graafinen yhtenäinen kokonaisuus. Haastavaa on saada kuvataidenäyttelyssä esillä olevien teosten ja julkaisun taitto saman visuaalisen ilmeen alle. Pysin kuvaamaan julkaisun visuaalisen ilmeen syntymistä prosessinomaisesti erilaisten graafisten ratkaisujen kautta.

2.4 Opinnäytetyön tavoitteet

Opinnäytetyössäni pyrin prosessin kuvauksen kautta tuomaan esiin osa-alueita, joita taitossa joutuu työstämään. Julkaisun ulkoasu on myös kuvataidenäyttelyn visuaalinen ilme ja nämä kaksi asiaa kulkevat käsi kädessä. Lisäksi uskon, että toimivan sähköisen julkaisun laatiminen yhdessä laadukkaan taiton kanssa on vahva osaamispari nykyajan graafisessa suunnittelussa. Pysin perustelemaan sähköisen julkaisun käyttöä taitossa ja avaamaan perusteluja siinä käytettävistä ominaisuuksista.

3

SÄHKÖINEN JULKAISU

Paperijulkaisun vaihtoehtoja ovat aikakauslehti, sanomalehti, esite tai julkaisu. Sähköisellä puolella löytyy esimerkiksi digilehti, digipaperi, e-julkaisu, e-katalogi, e-Paper, Flashlehti, nettilehti, näköisjulkaisu, näköislehti tai virtuaalilehti (Mikä on e-julkaisu? 2013). Nykyään mahdollisia muotoja sähköiselle julkaisulle on loputon määrä. Mikäli sähköisistä julkaisuista puhutaan sen mukaan millä ohjelmalla niitä tehdään tai millaisella sovelluksella ne avataan, voidaan puhua esimerkiksi nimillä pdf, ePub, DPS tai HTML5 (Ikonen, 2012, 51).

Sähköinen julkaiseminen voi muistuttaa hyvin paljon painettua julkaisua tai se voi olla täysin erilaista. (Korkela 2010, 222) Yksi vaihtoehto on tehdä julkaisu ensin paperiseksi ja viedä suoraan julkaisualustalle internetiin, joka muuttaa ne kätevästi digilaitteella luettaviksi, esimerkiksi tanskalainen Issuu. Issuu on verkkojulkaisemisen, verkkojulkaisujen seuraamisen, jakamisen ja järjestämisen väline, joka toimii pilvipalveluna. Issuu-sovellus on englanninkielinen. Sen perustoimintojen käyttö, kuten julkaisujen lukeminen, lataaminen ja tulostaminen ja oman lukemiston muodostaminen, on ilmaista. Ammattimaiseen julkaisemiseen tarvitaan maksullinen lisenssi. (Miten käytän Issuu-julkaisuja? 2013)

Julkaisu voidaan tehdä ensin printtijulkaisuksi ja vasta sen jälkeen se voidaan viedä sähköiselle alustalle julkaistavaksi. Tällaisessa tapauksessa puhutaan usein näköislehdestä, ja lehden visuaalisuus on samanlainen printissä kuin näköislehdessä. Näköislehden voidaan sanoa olevan suoraan kopio printistä. (Burke 2013, 39) Olen julkaissut asiakkaalleni Issuu:ssa alustan ja julkaissut siellä kaikki heille taittamani näköislehdet, joten tämäntyyppinen julkaiseminen on minulle entuudestaan tuttua (issuu.com/apollon-yhteiskoulu).

PERINTEISEN PRINTTIMEDIA RINNALLE ON SYNTYNYT VAHVA SÄHKÖISEN JULKAISEMISEN KULTTUURI, JOKA KEHITTYY KOKO AJAN.

Sähköiseksi julkaisemiseksi on luonnollista kutsua vain sellaista julkaisemista, jossa ensisijainen jakelumuo- to on digitaalinen tai sähköinen. Julkaisua saatetaan jakaa verkkosivuston kautta, toimittaa sähköpostitse, myydä cd:llä jne ja sitä luetaan tietokoneen näytöltä. (Korkela, 2010, 7) Nykyään julkaisuja luetaan yhä enemmän älypuhelimilla tai tabletilaitilla (Ojapelto, 2017). Joka tapauksessa digitaalinen ympäristö on perustavanlaatuisesti erilainen painomaailmaan verrattuna. Digitaalisuus tarjoaa esimerkiksi mahdollisuuden esittää sisältöä myös äänen ja liikkuvan kuvan kautta. (Ikonen, 2012, 32)

3.1 Interaktiivisuus

Sähköinen julkaiseminen tuo kahdenlaista etua perinteiseen painettuun julkaisuun verrattuna. Kustannukset: sekä painaminen että jakelu maksavat, sähköisesti toteutettuna nämä kustannukset pienenevät tai jäävät pois kokonaan. Interaktiivisuus: sähköiseen julkaisuun voidaan toteuttaa sellaisia interaktiivisia toimintoja, joita painettuun julkaisuun ei voida toteuttaa ja ne toimivat riippuen laitteesta, jolla niitä luetaan. Tällaisia ovat mm. interaktiivisen sisällysluettelot, hyperlinkit, navigointipainikkeet, zoomaus ja erilaiset mediat kuten videot, äänet ja animaatiot. (Korkela 2010, 223) Koska Kisällin yhteisötaiteellisesta prosessista oli julkaistu lehtiartikkeleita, ne on helppo linkittää internetistä sähköisen julkaisun yhteyteen. Myös prosessin Facebook-sivu ja oma hashtag ovat suoraan linkitettyinä julkaisun yhteyteen.

Ulkoasu on osa viestiä ja viestin välittämistä vastaanottajalle. Julkaisun ulkoasu viestii julkaisun luonnetta - käytettävän kirjasinlajin valinnasta koko julkaisun suunnitteluun. (Huovila 2006, 10) Sähköinen julkaisu on osa koko julkaisun viestiä. Sähköistä julkaisua taittaessa tulee huomioida käytetäänkö siinä interaktiivisuutta, koska niiden käyttö vaikuttaa julkaisun taittoon. Julkaisun ulkoasussa korostuvat interaktiiviset painikkeet. Niitä InDesign tarjoaa valmiina varjostettuina nappuloina, joissa on

valmiina nappulan painallusta muistuttavia tekijöitä. Kun hiirellä aktivoi nappulan, se painautuu ja klikatessa hiirellä nappula muuttaa väriä. Painikkeet toimivat hyperlinkkeinä, joilla pääsee liikkumaan julkaisun sisällä samalla tavalla kuin verkkosivusto toimii hyperlinkkien avulla.

Halusin tehdä julkaisun sisällysluetteloon painikkeet, jotka aktivoituvat, kun hiirellä menee niiden päälle ja niitä painettaessa. En halunnut käyttää valmiita painikkeita vaan painikkeet muistuttavat sisällysluettelon otsikoita. Kaikki muutkin hyperlinkkeinä toimivat tekstit ovat ainoastaan tekstiä ja muuttuvat musta-harmaa värimaailmassa, kun ne aktivoi hiirellä tai hiiren klikkauksella. Mielestäni interaktiivisuuden tulee tukea sähköisen julkaisun lukemista eikä niitä saa käyttää vaan niiden olemassaolon vuoksi. Tällöin lukija ei välttämättä edes kiinnitä niihin huomiota vaan ne ainoastaan helpottavat julkaisun lukemista. Interaktiivisuuden lisäksi erityinen ero tavalliseen painettuun julkaisuun verrattuna on se, että digitaalista julkaisua on jopa mahdollista muuttaa, vaikka se olisi jo julkaistu ”valmiina” teoksena (Ikonen, 2012, 41).

3.2 Tiedostomuoto

Jos taitossa olevien kuvien ja tekstin asettelu on tärkeää säilyttää muuttumattomana, on perusteltua valita staattinen pdf-rakenne. Pdf-lyhenne tulee sanoista Portable Document Format. Se on tiedostomuoto, jota käytetään erityisesti kuvapainotteisten dokumenttien esittämiseen. Tiedosto pysyy kaikissa laitteissa, sovelluksissa ja käyttöjärjestelmissä samanlaisena, alkuperäisessä ulkoasussa. (Sähköisten kirjojen sanasto, 2013.)

Vaikka pdf-tiedosto on ollut pitkään käytössä mailman yleisimpänä jakamismuotona, sitä ei käytetä usein sähköisenä julkaisualustana. Pdf-tiedostoon voidaan luoda interaktiivisia elementtejä, siihen voidaan rakentaa navigaatio, lisätä videoita, kuvia ja ääntä. Se soveltuu hyvin pienelle ja isolle näytölle, koska se skaalaa tekstin näytölle sopivaksi. (Burke 2013, 34-35) Pdf-tiedostoon rakennetussa sähköisessä julkaisussa ei ole kuitenkaan

responsiivisuutta, vaikka sivu skaalaantuu älypuhelimien tai tablettien näyttöön sopivaksi. Esimerkiksi interaktiivinen pdf, jossa on videoita, ääntä ja painikkeita ei toimi millään tablettilaitteella tai älypuhelimella oikein vaikka se avattaisiin Acrobat Reader -ohjelmaan. Silloin näille laitteille mahdolliseksi julkaisutavaksi tulee selainpohjainen julkaisu (html), Flash- tai epub-tiedosto. (Ojapelto, 2017)

Itselläni oli kokemusta pdf-tiedoston käyttämisestä sähköisessä julkaisemisessa sekä aikaisemmin mainitsemani näköislehden julkaisemisesta Issuu.com -alustalla. Molemmista julkaisutavoista löytyy aineistoa nettisivuillani. Koska opinnäytetyöni oli hankkeistettu, Kisällä teki valinnan aikaisempien töitteni perusteella ja valitsi pdf-tiedoston sähköisen julkaisun alustaksi. Responsiivisen julkaisun tekemiseen en ollut saanut minkäänlaista koulutusta graafisen suunnittelun opintojeni aikana., joten Kisällällä oli tasan kaksi vaihtoehtoa joiden välillä valita minkälaisen julkaisun he halusivat.

Valitsin itse sähköiseen julkaisuun verkkosivustoa muistuttavan taittopohjan perinteisen lehtiaukeama mallin sijaan, koska se auttaa julkaisun lukemista erikokoisilla näytöillä. Tarkoitukseni ei ole julkaista näköislehteä internetin julkaisualustalle vaan pitää se linkitettyinä omilla nettisivuillani. Lisäksi halusin, että julkaisu on helposti luettavissa kaikenkokoisilta laitteilta ja siksi uskon, että sivu kerrallaan aukeava taittomalli on paras. Oma julkaisuni on luettavissa verkkoselaimessa tai staattisena pdf-tiedostona linkitettyinä sähköpostiin, jolloin se avataan suoraan Adobe Acrobatilla. Julkaisun toimeksiantaja Kisälläin toive oli, että julkaisu on helppo linkittää sähköpostin liitteeksi.

3.3 Lukeminen

Parhaat ja arvostetuimmat muotoilijat ovat pian niitä, jotka osaavat varmistaa sähköisten kirjojen pitkäikäisyyden huomioimalla niiden toimivuuden erilaisissa käyttöympäristöissä ja laitteissa, joista emme vielä edes

välttämättä ole kuulleet. (Ikonen, 2012, 51) Digitaalisessa ympäristössä julkaistavassa aineistossa tulee aina ottaa huomioon laite, jolla julkaisua tullaan lukemaan. Taittamani julkaisu luetaan joko suoraan sähköpostin liitteenä pdf-tiedostona Adoben Acrobat ohjelmassa tai sitten internet-sivujeni kautta verkkoselaimessa. Koska julkaisu ei ole kuukausittain ilmestyvä lehti vaan tietyille rajatulle kohderyhmälle toteutettu yksittäinen julkaisu, sen lukeminen on rajattu pöytäkoneilla lukemista varten. Haastattellessani graafisen suunnittelun lehtoria Julia Ojapeltoa tuli erittäin selvksi, että nykyään suurin osa internetissä julkaistavasta materiaalista luetaan älypuhelimilla tai tableteilla, mutta tämän julkaisun kohdalla oletus on, että kohderyhmässä oleva lukija siirtyy ennemmin tai myöhemmin lukemaan sitä pöytäkoneelle.

Sähköinen julkaisu näyttäytyy erilaiselta eri verkkoselaimilla ja se tulee ottaa huomioon, kun julkaisun haluaa linkittää omille nettisivuilleen. Haastavaa on, että verkkosivun näkyvää esitystä ei ole olemassa valmiina, vaan selain muodostaa sen aina uudestaan, kun se esittää sivun. Muodostus ja sen tulos riippuvat selaimesta ja tietokoneesta. Joskus vaihtelu on vähäistä, joskun hyvin suurtakin. (Korkeila, 2010, 13)

ESIMERKKEJÄ MITEN JULKAISU MUUTTUU ERI VERKKOSELAIMILLA AVATESSA MACILLÄ

GOOGLE CHROME

Selain avaan julkaisun selaimen sivulla, mutta painikkeet vaihtuvat vaaleansinisen sävyisiksi. Painikkeet toimivat oikein ja sivut asettuvat oikeankokoisiksi selaimen.

SAFARI

Selain avaa julkaisun selaimen sivulla ja julkaisu toimii oikein. Myös painikkeet toimivat. Sivut eivät osu aivan kohdalleen selaimen ikkunaan.

FIREFOX

Selain avaa julkaisun Adobe Acrobatilla, mutta nuolinäppäin ei toimi ja julkaisua joutuu itse scrollaamaan alaspäin. Sisällysluettelon painikkeet näkyvät, mutta ne eivät toimi.

OPERA

Selain avaa erikseen Adobe Acrobatin ja julkaisu avautuu täsmälleen samanlaisena pdf tiedostona kuin se on tehty.

ESIMERKKEJÄ MITEN JULKAISU MUUTTUU VERKKOSELAIMILLA AVATESSA PC:LLÄ

INTERNET EXPLORER

Selain avaa julkaisun selaimen sivulla ja julkaisu toimii oikein. Myös painikkeet toimivat. Julkaisun sivut eivät osu aivan kohdalleen selaimen ikkunaan.

4

JULKKAISUN VISUAALINEN ILME

Koko projektin visuaalisen ilmeen tuli mielestäni kuvastaa silkkipainantaa ja tilkkutöissä käytettyjä visuaalisia elementtejä, mutta minun tuli varoa koristelemasta silkkipainannan kuvituksilla visuaalista ilmettä. Kuvat ja grafiikka ovat välttämättömiä, mutta eivät koristelussa. Ne ovat tarinallisuuden välineitä. (Klanten, Ehmann, 2010, 78) Siksi valitsin yhden tilkkutöissä esiintyvän sarjakuvahahmon visuaaliseen ilmeeseen ja saman silkkipainannassa käyttämäni kaksivärisen painatustavan.

En tehnyt visuaalisesta ilmeestä silkkipainantaa jäljittelevää hieman epätasaista tai huonosti kohdistunutta pintaa, vaan reilusti vektorimaiseman ja puhtaamman lopputuloksen. Mielestäni täysin silkkipainantaan pyrkivä taittojälki ei olisi toiminut oikean silkkipainannan rinnalla, vaan visuaalinen ilme sai olla puhtaasti vektorimaisempi. Miten digitaalinen vektorimainen työnjälki toimii materiaalisen ja käsintehdyin silkkipainannan rinnalla? Digitaalinen tekeminen ei korvaa materiaalista, vaan ne ovat luovassa yhteistyössä keskenään. Tämä vuoropuhelu voidaan tulkita nykykuvitukseksi. Nykykuvitus myös pyrkii vektorikuvittamisen lisäksi kopioimaan hyvin vahvasti kädellätekemisen jälkeä, paperinleikkuuta tai vaikka lyijykynän rosoista viivaa. Kuvittajat myös valitsevat tietokoneen sijaan sakset, liiman, paperin ja teipin. (Klanten, Hellige, 2009, 3) Vektorimainen visuaalinen ilme on vahvasti digitaalinen, mutta piirroksen pohjalla on kuitenkin käsinpiirretty viiva. Siten digitaalinen ja materiaallinen kohtaavat visuaalisessa ilmeessä.

Kannella on kaksi tärkeää tehtävää: sen tarvitsee ilmaista tuotemerkkiä ja sen on se tehtävä yhdellä silmäyksellä, ja toimia lehtitelineen myynnin työkaluna. Huomaamme, että provokaatio ja kevyt sensaationalismi

sekoittuvat puhtaaseen suunnitteluun ja se tekee meille ainoastaan hyvää. (Klanten, Ehmann, 2010, 66) Yksinkertainen ja puhdas lopputulos toimii mielestäni prosessin julkaisussa parhaiten sillä se yhdistää yhden ison näyttelyn kokonaisuuden ja värimaailman kuin yhden ja saman katon alle samaksi kokonaisuudeksi.

Silkkipainannassa käytetyt Pantone -värit.

Julkaisun kansi oli elementti, jonka kautta hahmotin koko projektin visuaalista ilmettä ja logoa.

4.1 Värimaailma

Olin käyttänyt erikseen tilaamiani Pantone-värejä silkkipainannassa ja otin tämän väripaletin uudelleen tarkastelun alle. Värimaailma oli koko työskentelyn pohja tilkkutöitä ja silkkipainantaa suunnitellessani ja siksi värien valinta julkaisun visuaaliseen ilmeeseen oli myös pohjatyö, jonka varaan rakensin muut graafiset elementit. Pysin käyttämään silkkipainannassa ja tilkkutöissä murrettuja värejä kirkkaiden värien kontrastina. Tilkkutöissä pidin tärkeänä rauhallisten ja isojen kangaspintojen käyttämistä pieniksi silputtujen tilkkutöiden sijaan. Lisäksi Kisällin kehitysvammaisten ompelua ajatellen halusin helpottaa heidän työtään ja valita tilkkutöihin selkeitä ja isoja pintoja muutamien pienten tilkkujen kontrastina. Tilkkutöihin painettiin silkkipainantana kaksivärisiä viivapiirroksia ja tasaisia väripintoja. Julkaisun ulkoasuun halusin valita tasaisia väripintoja viivapiirrosten rinnalle.

Ylärivissä visuaaliseen ilmeeseen valitut värit. Alarivissä samat värit Pantone-väreissä kankaanpainannassa.

Teimme kuvataidenäyttelyä varten myyntiin tarjottimia, joissa esiintyivät silkkipainannon sarjakuvahahmot. Tarjottimien myyntituotto kohdistui kehitysvammaisten virkistystoimintaan. Valitsin yhden tarjottimen värimaailman, sinisen ja vihreän ja otin tämän väriparin uudelleen esiin. Muutin molempia sävyjä hieman pastellisempaan sävyyn ja siitä syntyi koko visuaalisen ilmeen väripari. Uudet hempeämmät sävyt olivat helpommin lähestyttävät kuin saman parin murretummat sävyt ja ilme raikastui.

Samalla visuaalinen ilme ja julkaisun värimaailma ottivat pienen askeleen kauemmas varsinaisen näyttelyn teoksien värimaailmasta. Mielestäni julkaisu ja näyttelyn materiaalit jäävät kuitenkin elämään internettiin omaa elämäänsä ja muodostavat tavallaan oman väriperheen, jossa lopulliset teokset eivät ole enää kantavassa osassa vaan ainoastaan näyttelyn prosessia esittelevä julkaisu.

4.2 Logo

Tein koko työpajalle logon, joka toimii myös sarjakuvan ja koko julkaisun otsikkona. Kokeilin logoon ensin silkkipainantaa mukailevia painopintoja. Piirsin käsin lettering tyyllillä kaksi fonttia. Ajattelin, että otsikon sisältöön sopii erilaisten fonttien yhdistäminen - jokainen meistä on erilaisen omanalainen. Piirsin, skannasin ja vektoroin sanat. Yhteisötaideprojekti kehitysvammaisille -tekstiin valitsin Adoben Caslonin, joka mielestäni sopii letterin tyyppiseen käsinkirjoitetun tekstin rinnalle (ylin kuva).

OMANLAINEN

Yhteisötaideprojekti kehitysvammaisille

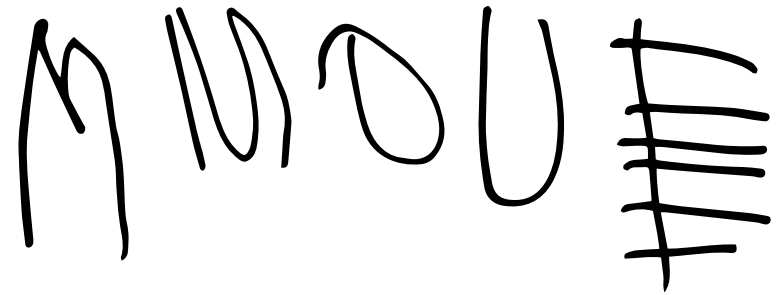
Lisäsin saman oranssin värin sarjakuvasta ja annoin sen heilahtaa silkkipainon tyyppisesti hieman sivuun. Logo ei kuitenkaan toiminut sarjakuvan otsikkona ja tein siitä uuden version, jossa teksti tuli vaakasuoraan tasoon. Lisäsin lehti -kuvion, jossa on samaa koristeellista ilmettä kuin silkkipainannassa käytetyssä ruusussa. Valitsin käsinkirjoitetun tekstin, jossa paksuuseroja ei ollut (edellinen sivu, alin kuva).

Visuaalisen identiteetin suunnittelussa yhteisön pitää tuntea nykyisyytensä sekä menneisyytensä ja määrittellä niiden pohjalta itselleen myös

LOGO EI TUNTUNUT TOIMIVAN JA SAIN OHJAAJALTANI IDEAN PYYTÄÄ KEHITYSVAMMAISIA MUKAAN LOGON SUUNNITTELUUN.

tulevaisuus. Se viime kädessä selvittää, miksi yhteisö on olemassa, ja olemassaolon tarkoitus on identiteetin synnyttäjänä tärkeä. (Huovila 2006, 16) Osallistumalla logon suunnitteluun kehitysvammaisten yhteisö jätti oman vahvan jälkensä logoon. Yhteisön jäsenet lähettivät tekstinsä postissa ja valitsin yhden kehitysvammaisen kirjoittamat riimukirjaimet, joista erottelin kolme ensimmäistä kirjainta. Koko sanan valit-

seminen olisi mielestäni tehnyt lopputuloksesta liian vaikeasti luettavan. Riimukirjainten rinnalle valitsin Brandon Groteskin selkeän kirjainasun, tukemaan ja ryhdittämään riimukirjaimia ja visuaalista ilmettä.

4.3 Julkaisun sisällön jäsentäminen

Identiteetti on läpi julkaisun menevä yhtenäinen visuaalinen viesti tai viestien yhdistelmä, joka muodollaan ja visuaalisuudelleen kertoo jotakin olennaista lähettäjäyhteisöstään, sen päämääristä tai toimintatavoista. Jos yhteisö tuottaa useampia julkaisuja, voidaan ne kaikki yhdistää yhteisön perusidentiteetin pohjalta suunniteltuun visuaaliseen ilmeeseen. (Huovila 2006, 12)

Vaikka sähköistä julkaisua voi selata tavallisen paperisen julkaisun tapaan sivu kerrallaan, on sillä myös mahdollisuus linkkien kautta hyppelävään selailumuotoon. Tärkein julkaisun kokonaisuuden hahmottamisen työkalu on sisällysluettelo tai hakemistosivu, jossa osat on rakennettu suhteessa toisiinsa ja rakenne on paljaana. (Klanten, Ehmann, 2010, 43) Jokaisella kappaleella on oma väri, joka toimii kappaleen ensimmäisenä sivuna. Valitsin julkaisuun visuaalisen ilmeen mukaisen värimaailman, joka erottaa kappaleet toisistaan. Lisäksi julkaisun sisällysluettelo on näkyvässä koko ajan yläpalkissa ja kyseisen kappaleen otsikko on lihavoitu ja erotettu kappaleen värikoodilla.

4.4 Julkaisun taittosuunnitelma

Jaoin julkaisun neljään palstaan ja tein keskitetyn taiton. Ihmiset ovat mielestäni tottuneita lukemaan aukeamia, joten se tuntui luonnolliselta tavalta sommitella yhden sivun taitto helposti hahmotettavaksi kokonaisuudeksi. Jos julkaisun taittamisessa käytettäisiin suunnittelun kielioppia, silloin teksti ja kuvat olisivat sanoja, mutta gridi olisi se, joka antaisi meille mahdollisuuden muodostaa lauseita. Gridi on InDesign -ohjelman apuväline, jolla dokumenttiin asetetaan pysty- ja vaakaviivat, joihin taiton elementit sijoittuvat. Hollantilainen suunnittelija Wim Crouwel vertaa gridin linjoja jalkapallokenttään, joka mahdollistaa sen mitä kaikenlaisia erilaisia pelejä siinä voidaan pelata. (Klanten, Ehmann, 2010, 59) Gridin viivojen lisäksi taitossa huomioidaan marginaalit, palstat ja palstojen

väliset tilat. Näistä elementeistä syntyy kehikko, johon taiton elementit nojautuvat. Valokuvat asetelin uskollisesti palstojen ja keskitetyn taiton mukaan.

4.5 Sähköisen julkaisun typografia

Valitsin leipätekstiksi Sentinel antiikvan ja valitsin koon 10 pt. Tekstin riviväliin ei nykyisin useinkaan kiinnitetä verkkojulkaisuissa huomiota. Jos riviväli on liian pieni, saattaa teksti tuntua jotenkin vaikealukuiselta - tai sitten julkaisun tekijä ei huomaa mitään, koska hän ei itse lue tekstejä. Kun asiaan tulee kiinnittäneeksi huomiota, on helppo nähdä, että riviväliä on usein syytä suurentaa. (Korkela, 2010, 10) Valitsin riviväliksi ilmat 14 pt niin, että teksti olisi selkeäsi luettavissa pöytäkoneen näytöltä.

Typografian tarkoitus on esittää teksti kiinnostavalla, helppolukuisella ja lukijan silmää miellyttävällä tavalla. Verkkosivujen osalta asia voidaan hahmottaa näin: Kiinnostavuus on tärkeintä otsikoissa ja muissa korostetuissa teksteissä, ja siksi niissä usein käytetäänkin erikoisia fontteja. Helppolukuisuus on leipätekstille asetettava perusvaatimus. (Korkela, 2010, 13) Leipätekstin rinnalle valitsin Brandon Grotesquen, jota käytin otsikoissa, sisällysluettelossa, anfangina ja ingressissä erivärisenä, ja eri koossa ja tyyleinä: regular black ja thin.

Typografia on ensisijaisesti tekstin muotoilua. Typografian suunnittelussa on kuitenkin otettava huomioon myös aineiston kokonaisuunnittelu, varsinkin verkkojulkaisemisessa, jossa kokonaisuasetointi ja värien ja kuvien käyttö vaikuttavat usein ratkaisevasti tekstin asemaan. (Korkela, 2010, 10) Pysin taittamaan julkaisustani selkeän kokonaisuuden, jossa kokonaisuasetointi on rauhallinen ja sama gridi jatkuu läpi koko julkaisun. Selkeät värikoodit, jotka toistuvat kappaleissa ja painikkeissa ovat ehdottomasti tärkeä osa julkaisun pitämistä helppolukuisena.

5

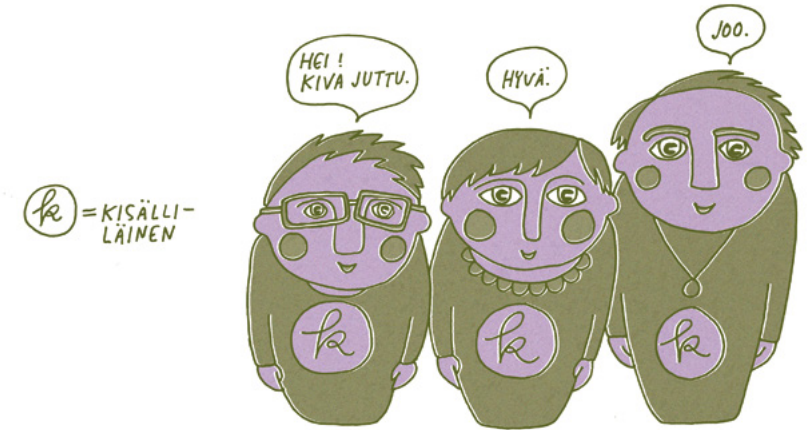
SARJAKUVA JA VALOKUVAUS

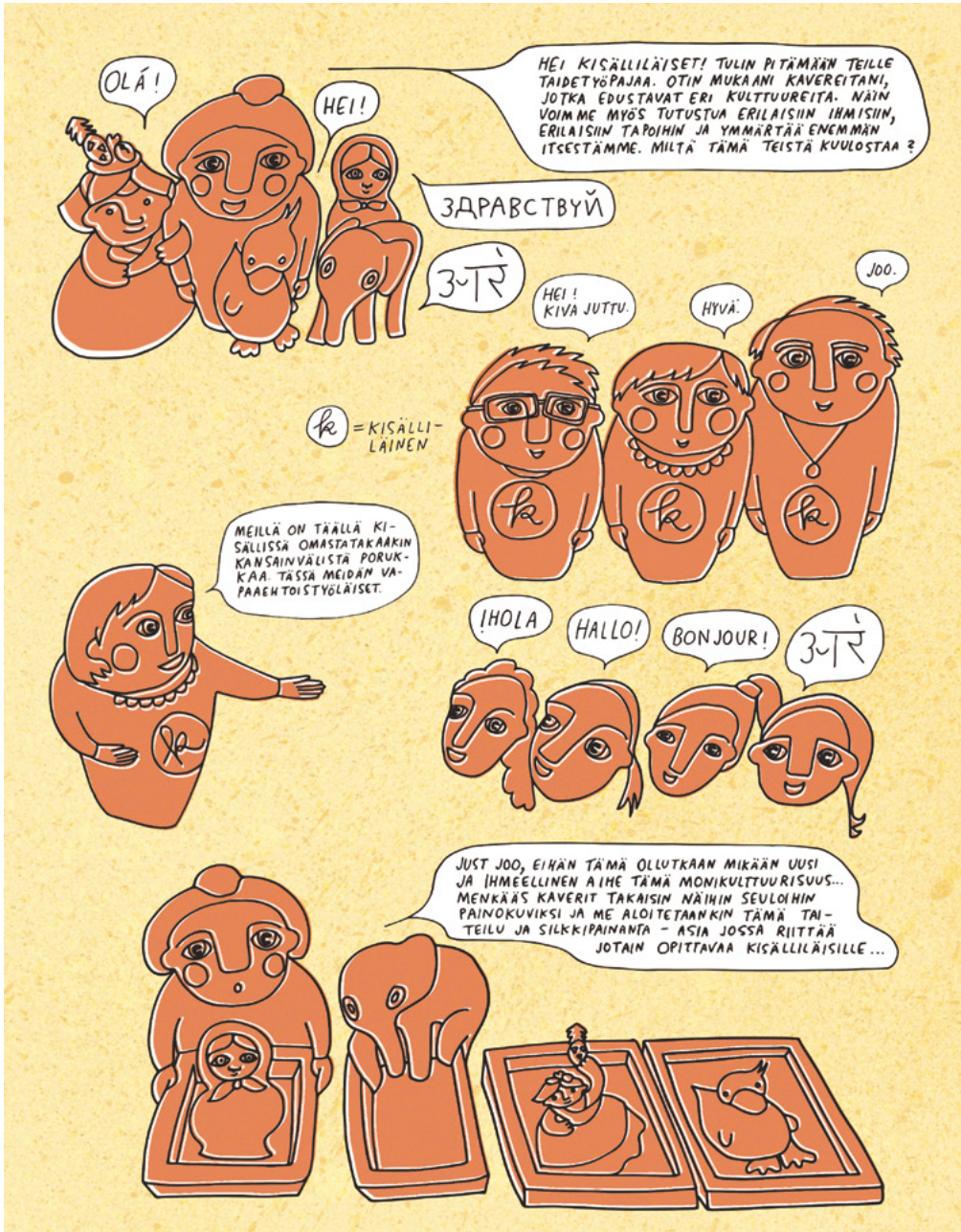
5.1 Sarjakuva

Sarjakuvani tavoite oli kertoa jotain sellaista tietoa yhteisötaiteellisesta työskentelystä kehitysvammaisten kanssa, mitä pelkät teokset eivät prosessia kuvaavat valokuvatkaan tuoneet esiin. Koska yhteisötaiteellinen teema käsitteli suvaitsevaisuutta ja erilaisuuden kokemuksia maahanmuuttajanaisesta kertovan tarinan kautta, halusin tuoda tämän esiin sarjakuvassa. Uskon, että yhteisen taiteellisen teeman kautta työskentely nosti työnteon ammattimaisemmalle tasolle ja irrotti taiteellisen työskentelyn pelkästä taiteen parissa puuhastelusta. Koska julkaisulla on erikseen rajattu lukijaryhmä, ajattelin, että nimenomaan heitä kiinnostaisi mitä tapahtui tämän teeman parissa työskennellessä. Itselleni taiteellinen työskentely on parhaimmillaan pilke silmäkulmassatyöskentelyä. Siksi halusinkin tehdä itsestäni hieman naurunalaisen, ehkä yllättää lukijaa esittämällä omat kompastuskiveni ja esittää sarjakuvassa tarinan siitä miten kehitysvammaisten yhteisö olikin täysin tottunut ulkomaalaisiin ja monikulttuurinen toiminta oli heille jokapäiväistä kohtaamista.

Halusin sarjakuvaan silkkipainosta tyypillisen vaikutelman, jossa väripinnat ovat ikäänkuin painettuja kokonaisina ja isoja pintoja. Tein ääriiviiva-aiirrustuksen, skannasin sen, putsasin Photosopissa ja vektoroin Illustratorissa. Tämän jälkeen lähdin jatkotyöstämään sarjakuvaa Photoshopissa. Otin saman väripaletin esiin jolla lähdimme työstämään silkkipainantaa. Tein väripintoihin kuvakäsittelyllä strukturoitua pintaa. Lopputuloksesta tuli liian täyteenahdetun oloinen.

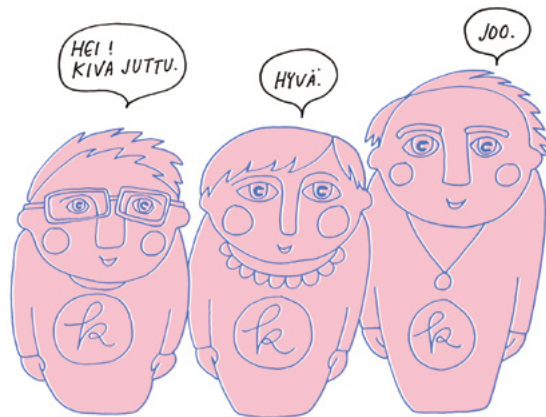
Kokeilin seuraavassa versiossa mustan viivan muuttamista värilliseksi ja käytin ainoastaan kahta väriä violettiä ja vihreää. Käytin molemmista väreistä kahta erilaista läpinäkyvyyttä (kuva oikealla yllä). Väriä valinta ei toiminut ja päätin luovuttaa ajatuksen siitä, että sarjakuvan värit olisivat suoraan silkkipainossa käytetyt värit.

Päätin kuitenkin jatkaa ajatusta silkkipainannalle tyypillisesti kahden värin käytöstä, mutta muutin värit sellaiseksi yhdistelmäksi mikä tuntui sopivalta ilman silkkipainannan värimaailmaa. Koska sarjakuva ei ole sijoitettu tyypillisesti ruutuihin ja välissä on paljon tyhjää tilaa, muutin taustavärin vaaleankeltaiseksi. Palasin takaisin mustiin ääriivioihin ja valitsin väriksi oranssin (kuva vasemmalla). Tämä versio sarjakuvasta jukaistiin taidekasvattajien Stylus -lehdessä 1/2016 Erilaisen omanlainen työpajaa käsittelevän artikkelin yhteydessä.

Julkaisun värimaailmaan murretun sarjakuvan värimaailma ei puolestaan sopinut, joten otin sarjakuvaan sisällysluettelossa käyttämäni värimaailman ja jaoin sarjakuvan kahdelle sivulle. Valkoinen tausta toi sarjakuvalla raikkautta värillisen sijaan. Mielestäni sarjakuva toi julkaisuun uuden sisällöllisen näkökulman ja se sopi hyvin osaksi julkaisua (kuva seuraavalla sivulla).

= KISÄLLILÄINEN

5.2 Prosessin valokuvaus

Prosessista ottamani valokuvat olivat mielestäni oiva tapa kertoa työstään innostuneista ja keskittyneistä henkilöistä sekä silkkipainannon työvaiheista. Otin itse koko projektin ajan valokuvia, joilla päivitin projektin

**KANSIKUVAA
ETSIESSÄNI EN
LÖYTÄNYT YHTÄÄN
TODELLA HYVÄÄ
VALOKUVAA.**

Facebook-sivua. Myös Kisällin toiminnanjohtaja kuvasi työskentelyämme silloin, kun hän oli mukana Vihdin Kisällissä. Itselläni oli koko ajan sellainen mielikuva, että valokuvia oli todella paljon ja ne olivat laadukkaita. Osa valokuvistani oli käytetty myös lehtijuttujen yhteydessä.

Varsinaista julkaisua taittaessani huomasin yllättyväni valokuvien laadusta. Valaistus oli keinovalo eikä luonnovalo, kuvat oli otettu pimeässä ja kehitysvammaisten ilmeet olivat usein epätyypillisiä tai osa kasvoista epätarkkoja. Yksittäiseen lehtijuttuun löytyi aina muutaman valokuvan sarja ja Facebookissakin julkaisin kuvia yleensä kuvasarjana. Yhden hyvän valokuvan löytäminen on kuitenkin eri asia. Remaco van Bladel kiteyttää valokuvan tärkeän merkityksen osana graafista suunnittelua: “Hyvän valokuvan tulee viedä huomioni heti ja sen pitää olla hyvälaatuinen. Usein joudun työskentelemään huonotasoisten kuvien kanssa. On ihanaa työskennellä hyvien valokuvaajien kanssa, koska silloin puolet työstäni on jo

tehty.” (Klanten, Ehmann, 2010, 79) Julkaisulla ei ollut kansikuvaa, mutta onneksi huonolaatuisia kuvia pystyi käyttämään valokuvasarjana. Olen kuitenkin tyytyväinen julkaisun valokuviin, ne kertovat sopivasti prosessista, vaikka en yhtä todella hyvälaatuista valokuvaa saanutkaan.

Lupa kehitysvammaisten valokuvaamiseen piti pyytää erikseen heidän omailsiltaan. Kaikkia kehitysvammaisia ei saanut kuvata. Valokuvat tulivat Facebookiin, lehtijuttuihin ja Instagramiin. Instagramissa käytin ainoastaan kännykkävalokuvia ja kuvasin enemmän yksityiskohtia kankaanpainannasta kuin ihmisiä.

5.3 Teosten valokuvaus

Teosten valokuvaus sovittiin huhtikuulle. Ensimmäinen ideani oli tehdä kuvaus itse Kisällin omissa tiloissa. Kisälliläiset lupasivat järjestää kiinnikkeet valitsemalleni seinälle kuvausta varten ja valokuvaukseen

**JOSKUS ON HYVÄ
HUOMATA OMAN
AMMATTITAIIDON
RAJALLISUUS.
KAIKKEA EI OLE PAKKO
TEHDÄ YKSIN.**

sovittiin seinä, jonne ei tule suoraan auringonvaloa heti aamusta. Pohdin riittäisikö valaistukseen luonnonvalo vai tarvitsisinko lisävalaistusta. Pohdin ammattitaitoani liittyen valokuvaamiseen ja teosten valokuvaamisen tärkeyttä koko projektin kannalta.

Teoskuvat olivat tärkeässä asemassa koko julkaisua ja projektin esittelyä tulevaisuudessa ajatellen.

Päädyin luottamaan ammattilaisen apuihin ja varasin valokuvausstudion. Jälkeenpäin ajateltuna olen tyytyväinen, että teoksista on hyvät studiokuvat. Ammattilaisen ottamat studiokuvat tekevät myös julkaisusta laadukkaamman.

Kuvavaljet, Tapio Karjalainen

6

PAINOTUOTTEET

Julkaisu julkaistaan omilla nettisivuillani pdf-tiedostona. Painotuotteet toimivat informaationa siirtyä internetiin lukemaan julkaisua ja tutustumaan projektin lonkeroihin internetissä.

ILMAISPOSTIKORTTI

Valitsin painotuotteeksi ilmaispostikortin, jossa on tekstiä siten että sitä voi myös käyttää postikorttina. Valitsin 10 cm x 15 cm kokoiseen postikorttiin päällystämättömän 300g MultiOffset paperin ja painosmääräksi päätin 400 kpl. Postikortteja piti olla riittävästi niin, että niitä voi jakaa reilusti eteenpäin.

KUTSU

Lisäksi projektille painettiin näyttelyn avajaiskutsu, joita painatin 150 kpl. Paperiksi valitsin päällystämättömän 300g MultiOffset paperin.

JULISTE

Gallerian standiin täytyi taittaa suurikokoinen 50 cm x 70 cm juliste ja sen paperiksi valitsin matta 180g Canon Heavy uncoated paperin.

GALLERIA-TIEDOTE

Kuvataidenäyttelyyn tehtiin myös galleriatiedote, jonka taitoin visuaalisen ilmeen mukaisesti. Taitoin myös lehdistötiedotteen, jonka taitto vastasi galleriatiedotetta. Galleriatiedotteen kopion 100g paksulle kiiltävälle kopiopaperille.

Visuaalisen ilmeen ja logon varassa näiden painotuotteiden tekeminen ei ollut enää kovin haastavaa, ainoastaan pikkutarkkaa ja aikaa vievää viimeistelyä. Kaikki painotuotteet teetin samassa WhyPrint painossa.

Kuva ripustuksesta Art Kaarisillasta.

Painotuotteita esillä näyttelyssä Art Kaarisillassa.

7

LOPUKSI

7.1 Työprosessin ja valmiin työn arviointi

Opinnäytetyölläni pyrin vastaamaan kysymyksiin miten julkaisun graafisella suunnittelulla ja näyttelyn visuaalisella ilmeellä tuodaan esiin yhteisötaiteellinen prosessi? Mitkä graafiset elementit: logo, sarjakuva, valokuva ja taitto tukevat julkaisun sisältöä? Miten graafinen suunnittelu yhdistää koko projektin, sen ulkoasun ja taiton keskenään?

YKSINKERTAISEN JA HALLITUN VISUAALISEN ILMEEN VOIMA ON SUURIN OIVALLUS, JONKA OLEN ITSE TÄLLÄ GRAAFISELLA MATKALLA KOKENUT.

Jos otan lähtökohdaksi projektista kiinnostuneen ammattilaisen, joka tutustuu projektiin jälkikäteen netissä, visuaalisen yksinkertainen, helposti mieleenpainuva ja yhteneväinen ilme yhdistää kaikki materiaalit keskenään ja helpottaa ammattilaisen tutustumista projektiin. Jos taas lähtökohdaksi otetaan postikortin saanut henkilö, joka sitä kautta tutustuu materiaaliin netissä, uskon, että visuaalinen ilme tukee uuden sisällön hahmottamista ja hyppäämistä paperisesta postikortista internetin maailmaan.

Julkaisu on koko prosessin sydän ja projektin kannalta tärkein informaationlähde. Sen lisäksi syntyneet painotuotteet: postikortti, juliste, kutsu, tiedotteet, ja verkkoon syntyneet Facebook-sivu, Instagramin hastag ja julkaisuun upotetut linkit verkkoon ovat kaikki visuaalisesti yhteneviä. Kaikkien painotuotteiden graafinen yhteenkuuluvuus on pelkkää julkaisua koskevia graafisia elementtejä tärkeämpi.

Jos katsomme pelkästään julkaisua, sen yksinkertainen taitto, lyhyet tekstiosuudet, runsaat valokuvat prosessista ja sarjakuva tukevat sen informaatiota. Etukäteen pohdin miten yksittäiset graafiset elementit tukevat julkaisun sisältöä. Näin jälkikäteen ajateltuna tämä oli turhaa taitollista epävarmuutta. Mielestäni julkaisun yhteneväinen graafinen linja ei olekaan niin tärkeä kuin kaikkien yksittäisten tuotteiden visuaalinen ilme ja niiden graafiset vahvuudet. Graafinen suunnittelu on mielestäni näyttänyt mahdollisuutensa parhaiten silloin, kun jokainen projektin pienikin osa yhdistyy ison kokonaisuuden tärkeäksi osaksi ja vasta silloin visuaalinen ilme on onnistunut.

Sähköisen julkaisun julkaisualuksi valittu pdf-tiedosto tuntuu lopulta olevan koko opinnäytetyön heikoin kohta. Kun suunnitellaan sähköisiä julkaisuja on otettava huomioon kenellä on mahdollisuus nähdä interaktiivinen julkaisu juuri sellaisena kuin se on suunniteltu tai millaisen laitteen käyttäjälle julkaisumme on suunniteltu. Julkaisun pohjaksi valittiin yhdessä Kisällin kanssa pdf-tiedostomuoto, joka tukee julkaisun lukemista pöytäkoneella. Julkaisu avautuu hyvin kaikilla laitteilla, mutta se skaalautuu näyttöön sopivaksi ja sivu pitää suurentaa älylaitteen ruudulle, että sen pystyy lukemaan.

Jos julkaisu olisi ollut responsiivinen, se olisi auennut älypuhelimelle esimerkiksi palstoittain. Kysymykseen: Miksi en tehnyt julkaisusta responsiivista, vastasin ettei minulla ollut minkäänlaista koulutusta siihen. Omat graafisen suunnittelun työkalut huomioon ottaen olen itse tyytyväinen sähköiseen julkaisuun.

Pyrin itse muodostamaan ajatuskulun, miten tästä hankkeesta kiinnostunut kohderyhmään kuuluva ammattilainen avaa sähköisen julkaisun. Uskon itse, että hän ehkä klikkailee projektin Facebook-sivuja, tai selaa julkaisua mahdollisesti sähköpostiin tulleen linkin kautta, tarkastellen

valokuvia, otsikoita ja selailee tekstiä, mutta loppujen lopuksi istahtaa pöytäkoneelle työpaikassaan lukemaan tarkemmin mistä koko projektissa on ollut kyse. Tämä on tietenkin ajatuskulku, johon uskomme yhdessä opinnäytetyön hankkeistaneen Kisällin kanssa.

Jos ajattelen omia henkilökohtaisia tavoitteitani ja opinnäytetyötä mahdollisena portfoliona tulevia graafisen alan töitä suunnitellen, opinnäytetyöni on onnistunut. Mikäli asiakas näkee tämän graafisen työnäytteen portfoliona ja tilaa sitä kautta minulta kuvataidenäyttelyn visuaalisen ilmeen ja siihen prosessia kuvaavan julkaisun, hän todennäköisesti saa sellaisen visuaalisen tuotteen minkä hän on ajatellut saavansa. Tämän opinnäytetyön visuaalinen ilme on ainoastaan vahvistanut omaa graafista kädenjälkeäni, tukenut jo aikaisemmin oppimiani asioita ja vahvistanut sitä, että minun kannattaa jatkotyöstää omaa kädenjälkeäni keksimättä pyörää uudelleen.

Omat tavoitteeni, jotka liittyivät sähköiseen julkaisemiseen ovat mielestäni toteutuneet. Olen perustellut opinnäytetyössäni miksi julkaisu on tehty juuri tämän tyyppisenä sähköisenä julkaisuna ja toimeksiantaja on tyytyväinen julkaisuun. Kuvataidenäyttelystä on jo kulunut jonkin aikaa ja voin hyvin sanoa, että julkaisu on helposti luettavissa ja jaettavissa joko suoraan sähköpostin linkkinä tai suorana linkkinä kotisivuilleni, vaikka siinä onkin heikkouksia.

8

LÄHTEET

Painetut lähteet

BURKE PARIAH, ePublishing with InDesign CS6, Indianapolis: John Wiley & Sons, Inc., 2013

HUOVILA TAPANI, "Look" Visuaalista viestisi, Helsinki: Inforviestintä Oy, 2006

ITKONEN MARKUS, Typografian käsikirja, 4., laajennettu painos, Helsinki: RPS-Yhtiöt, 2012

KLANTEN R., EHMANN S., BOLHÖFER K. AND SCHULZE F., Turning Pages - Editorial Design For Print Media, Berliini: Gestalten, 2010

KLANTEN R., HELLIGE H., Illusive. Contemporary Illustration Part 3, Berliini: Gestalten, 2009

KORKEILA SAMPO, LAMMELA MIIKA JA PAANANEN PETTERI, Suunnittele toteuta ja julkaise Adobe Creative Suite -työnkulku, Jyväskylä: WSOYpro Oy, 2010

KORKELA JUKKA, Verkkojulkaisun typografia, Helsinki: RPS-yhtiöt, 2010

Verkkolähteet

IKONEN, JANI, 2012. Mukana loistava menneisyys Hyvän e-kirjamuotoilun äärellä. Aalto yliopisto, Helsinki.

Katsottavissa: <https://aaltodoc.aalto.fi/handle/123456789/3949>

Katsottu: 8.1.2017

ISSUU. Issuun nettisivut. <https://issuu.com/>

Katsottu: 21.6.2016

KARJALAINEN, MIIA, 2014. Matkalta matkalle: haikurunojen kuvitus sähköisenä julkaisuna. Lahden Ammattikorkeakoulu Viestinnän koulutushjelma.

Katsottavissa: <http://www.theseus.fi/handle/10024/73539>

Katsottu 7.1.2016

LIINASAARI, VERA, 2016. Mukava : vaatebrändin uusi ilme. Opinnäytetyö. Lahden Ammattikorkeakoulu Viestinnän koulutushjelma.

Katsottavissa: <http://www.theseus.fi/handle/10024/109319>

Katsottu 6.6.2016

MIKÄ ON E-JULKAISU? Digipaperin artikkeli. 2013.

Katsottavissa: <http://www.digipaperi.fi/mika-on-e-julkaisu/>

Katsottu 8.1.2017

MITEN KÄYTÄN ISSUU-JULKAISUJA? 2013.

Akava Uutishuone.

Katsottavissa: [http://www.akava.fi/uutishuone/ajankohtaiset/tietoa_](http://www.akava.fi/uutishuone/ajankohtaiset/tietoa_verkkopalvelusta/miten_kaytan_issuu-julkaisuja)

[verkkopalvelusta/miten_kaytan_issuu-julkaisuja](http://www.akava.fi/uutishuone/ajankohtaiset/tietoa_verkkopalvelusta/miten_kaytan_issuu-julkaisuja)

Katsottu: 8.1.2016

PIISPANEN, NOORA, 2016. Asiakaslehden sähköisten julkaisujen työprosessit. Opinnäytetyö. Lahden Ammattikorkeakoulu Viestinnän koulutushjelma.
Katsottavissa: <http://www.theseus.fi/handle/10024/107782>
Katsottu 7.1.2016

SÄHKÖISTEN KIRJOJEN SANASTO, 2013.
Katsottavissa: <http://www.e-kirjasanasto.fi/>
Katsottu: 7.1.2016

Suulliset lähteet

OJAPELTO JULIA, graafisen suunnittelun lehtori, Lahden Muotoiluinstituutti
Haastattelu 17.3.2017

Kuvalähteet

(ellei erikseen kuvan yhteydessä mainittu)

ANITA AZEVEDO

HANNA AZEVEDO

MAURI PAJUNIEMI

KIITOS!

Yhteistyöstä Kisälliläisille, työntekijöille, avustajille ja tukijoukoille.
Ohjauksesta Penni Osipowille ja Christoffer Lekalle.
Muotoiluinstituutin graafisen suunnittelun osaston opettajille.
Kiitos ystäville tuesta ja oikoluvusta!

[FACEBOOK.COM/ERILAISENOMANLAINEN](https://www.facebook.com/erilaisenomanlainen)
[HANNAZEVEDO.COM/OMANLAINEN.PDF](https://www.hannaazevedo.com/omanlainen.pdf)